

Teabepäeva nimetus: Jüri Kihelkonna Mesinduse Selts

Koht ja aeg: Jüri Kihelkonna Mesinduse Seltsi korraldusel toimub Veldi tee 1, Soodevahe küla, Rae vald, 26.11.2019 algusega kell 18.30

Lektor: Arvi Raie

Kokkuvõtte teemal: Mesilasperede haigused ja ravi. Mee käitlemine ja veterinaarameti nõuded.

1. Mesilasperede haigused ja ravi.

Varroosi tõrjumine.

Sipelg-, ja oblikhappe kasutamisest varroalesta vastases võitluses on kogutud vajalikke teadmisi. Sipelghappel lastakse enamasti lenduda, oblikhapet tilgutatakse, pihustatakse või lastakse kuumutamisseadmelt lenduda. Sipelghape mõjub lestadele ka kaanetatud haudmes, oblikhape ainult neile, kes parasiteerivad täiskasvanud mesilastel.

Sipelghappega tehakse vahetult pärast mee võtmist ka n-ö augustikuine tõrjekuur, mis kestab 10 – 14 päeva. Protseduuri ajal on lennuava suurus 15 cm² ja võrkpõhja avad suletud. Kui mesilastelt võetakse ära kogu mesi, tuleks happega töötlemise alguses elatissöödaks anda mõni liiter suhkrusiirupit.

Päevane välistemperatuur ei tohiks langeda alla 15°C, ega tõusta üle 24°C. 65 % kangusega hapet antakse taru pealt, selle põhjast aga lastakse lenduda 70 – 75 % happel. Ühekorpuselise taru kohta arvestatakse vähemalt 8 g ja kahekorpuselise kohta 20 g lenduvat hapet ööpäevas. Sipelghappe liigne lendumine põhjustab tarus mesilaste hukkumist ja tõstab salajase emavahetuse ohtu. 65 %-line hape saadakse ühest liitrist 85 %-lisest hapest, lisades sellele 3 dl vett. Lahjendamiseks tuleb sipelghape alati valada vette, mitte vastupidi, et vältida lahuse ülekuumenemist.

Sipelghapet on mugav anda geelina. Ühekorpuseliselisele tarule läheb 15×15 cm suurune ja 200 g kaaluv kott, milles on sipelghapest ja sideainest valmistatud geel. Kui geeliplaat teha umbes 8 mm paksune, siis mahub ta vahelae alla raamiliistude peale. Geelikoti ja vahelae või söödakasti vahele vajatakse siiski veel üht aukudega vahelae plaati või puidust kraed, millega tekitatakse 1 – 2 cm-kõrgune lisaruum. Geelikotti tehakse neli pikilõiget, millest hape lenduks nii, et koti sisu kuivab 10 – 12 ööpäevaga. Geelist lendub hape hästi vaid suhteliselt kõrgel temperatuuril ja seepärast on toime kõige efektiivsem ühekorpuselises tarus. Suures ruumis, kus on vähe mesilasi, lendub geel ebahühtlaselt. Tema mõju jääb nõrgaks mitte ainult kahekorpuseliste, vaid ka nõrkade peredega ühekorpuseliste tarude jaoks. Tilgutamiseks valmistatakse oblikhappe 3,2 %-line lahus nii, et ühes liitris soojas vees lahustatakse täpselt 75 g kristallilist oblikhappedihüdraadi pulbrit. Lahusesse segatakse 1 kg suhkrut.

2. Mee käitlemine ja veterinaarameti nõuded.

Kõik mesinikud peavad oma mesilaspered registreerima [PRIA põllumajandusloomade registris](#).

Väikeses koguses mee käitlemine

Väikeses koguses mee esmatootjaks loetakse kuni 15 taru või mesilasperega majapidamist või ettevõtet.

Mee esmatootmiseks loetakse mesilaste pidamist (isegi, kui see laieneb väljaspool mesiniku valdusi asuvatele tarudele), mee võtmist tarudest, vurritamist ning pakendamist mesiniku valdustes. Esmatootmiseks ei saa pidada tegevusi väljaspool mesiniku valdusi (nt mee vurritamine, pakendamine) ega teise mesiniku mee pakendamist või mee hulka lisandite (nt pähkliid, õietolm) lisamist. Selliseks tegevuseks on vaja taotleda [tegevusluba](#).

Loomse toidu sh mee väikesed kogused ja turustamise nõuded on määratud põllumajandusministri 15. juuni 2006.a määruses nr 72 „[Väikeses koguses esmatoodete turustamise hügieeninõuded](#)”.

Väikeses koguses mett võib müüa:

- farmist/kodust/turul/laadal otse tarbijale;
- jaekaubandusettevõttele sh toitlustusettevõttele, kes turustab selle otse tarbijale.

Teatamiskohustusega meekäitlejad

Teatamiskohustusega meekäitlejateks loetakse mee käitlejaid, kes tegelevad mee esmatootmisega ja kellel on üle 15 taru või mesilasperega majapidamine või ettevõtte.

Tegevusluba vajavad meekäitlejad

Kui käitleja tahab pakendada või oma mee hulka segada teiselt mesinikult pärit mett või lisada mingeid lisandeid (nt pähkliid, õietolm), on tal vaja taotleda antud tegevuse jaoks tegevusluba. Samuti on vajalik tegevusloa olemasolu tegevuste puhul mis väljuvad mee esmatootmise mõiste alt, st väljaspool mesiniku valdusi (nt mee vurritamine, pakendamine, v.a mesilasperede pidamine) toimuvad tegevused.

Nõuded

Erinevate meekäitlejate puhul lähenetakse hügieeninõuete hindamisel mõnevõrra erinevalt:

- Väikeses koguses mee esmatootjad (st kuni 15 (k.a) taru või mesilasperega majapidamised või ettevõtted) peavad vastama Toiduseaduses ja põllumajandusministri 15. juuni 2006. a määruses nr 72 „Väikeses koguses esmatoodete turustamise hügieeninõuded” sätestatud nõuetele. Selliste käitlejate üle kontrolli teostamisel hinnatakse muuhulgas ka seda, kas käitleja ei ületa nimetatud määruses kehtestatud väikeseid koguseid.
- Teatamiskohustusega mee käitlejad peavad vastama Toiduseaduses ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määruse \(EÜ\) nr 852/2004](#), toiduainete hügieeni kohta I lisas sätestatud nõuetele.
- Tegevusluba vajavad mee käitlejad peavad vastama Toiduseaduses ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 852/2004, toiduainete hügieeni kohta II lisas sätestatud nõuetele.

Kõik meekäitlejad peavad järgima ka Põllumajandusministri 20. novembri 2014. a määruses nr 104 „[Mee koostis- ja kvaliteedinõuded ning toidualase teabe esitamise nõuded](#)” kehtestatud erinõudeid, mis puudutab mee märgistust ja kvaliteeti.

Märgistuse üldnõuded on leitavad lisaks ka: Toiduseaduses ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu [määruses \(EL\) nr 1169/2011](#), milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele.